

Az Alagi Állami Tangazdaság

75 ÉVE, 1948-BAN, A KORÁBBAN A MAGYAR LOVAREGYLET BIRTOKÁBAN ÁLLÓ, 80,5 HEKTÁR NAGYSÁGÚ ALAGI-MAJOR ÁLLAMOSÍTÁSÁVAL JÖTT LÉTRE AZ ALAGI ÁLLAMI TANGAZDASÁG (AÁTG). A KÖVETKEZŐ ÉVTIZEDEKBEN NEM TÚL JÓ MINŐSÉGŰ TERMŐFÖLDTERÜLETE EGYRE NŐTT, SOK KÖRNYÉKBELI ÉS TÁVOLABB FEKVŐ TELEPÜLÉS FÖLDJEIT CSATOLTAK HOZZÁ. LEGSIKERESBB IDŐSZAKA AZ 1970-ES ÉS 1980-AS ÉVEKRE ESETT, NAGYSÁGA EKKOR 5860 HEKTÁR, KITERJEDÉSE ÉSZAK-DÉLI IRÁNYBAN 98 KM VOLT.

Farmer utánfutók (1982)

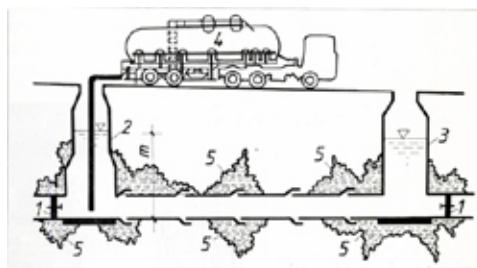
ATANGAZDASÁG ELSŐ MÁSFÉL ÉVTIZEDÉRE a szántóföldi növénytermesztés volt a jellemző. Az 1960-as évek közepétől azután a gyümölcsstermelés szerepe is megnőtt, különösen, amikor Szob és Szödliget környékén gyümölcsösöket, szőlőst csatoltak hozzá. 1970-ben az Ipoly-völgyi Állami Gazdaság is az AÁTG részévé vált, de voltak területei Vácon, Drégelypalánkon és Erdőkertesben is. Elsősorban gabonát, kukoricát, cukorrépát, burgonyát és napraforgót termesztettek, foglalkoztak azonban erdő-, rét- és legelőgazdálkodással, szőlő-, zöldség- és gyümölcsstermesztéssel is.

Az 1960-as évek második felében a szarvasmarhatartás – ezzel együtt a tejtermelés – is mind fontosabbá vált. Színvonalának és a tenyésztés körülményeinek javítására 1972-re elkészült egy tömbösített tehenészeti telep. A 412 tehen befogadására emelt épület mellett zárt fejőház, borjúkifutó, tehenkarám és tejkezelő is létesült, sőt, az állatok ellátását biztosítandó, három, 27 méter magas és 1200 köbméter kapacitású toronysilót is emeltek. Szerződtek a Fővárosi Tejipari Vállalattal, Alagról szállították az iskolatejet a budapesti diákoknak. A tehenek mellett lovat, sertést és juhot is tartottak.

Ahogy az országban másutt is, eleinte csak a belső javítások elvégzésére tartottak fenn műhelyeket. Később ezek terjeszkedni kezdtek, majd 1981-ben – Szuperszolg néven – közös gazdasági társaságot hoztak létre a hernádi Március 15. téesszel, amelynek telephelyei Dunakeszi alagi részén és Rákospalotán voltak. Érdekes találmányuk a Superaquának nevezett termék, amelynek alkalmazásával a csatornahálózatot vegyszeres úton, az útburkolat felbontása nélkül is javítani lehetett. A terméket még Nagy-Britanniába is szállították.

A tehenészet toronysilói (1972)

Superaqua a csatornahálózatban (1988)

1979-ben az AÁTG utánfutók gyártásába kezdett. Az elsősorban áruszállításra gyártott Farmer utánfutó hamar népszerűvé vált a magyar vásárlók körében. Évi 600-650 darabot készítettek, három típusban (normál, ponyvázott, speciális), és viszonylag drágán, 36.500 forintért kínálták. Az igények kielégítését követően az utánfutópiac hanyatlani kezdett, így 1985-ben beszüntették a Farmer gyártását. 1983-tól Farmer Família márkanév alatt lakókocsikat is készítettek.

1986-ban Tihanyban, egy konzorcium tagjaként, turisztikai centrum kiépítésébe kezdtek. Készült egy 150 állásos hajókikötő, halászcserda, borozó, apartmanok, cukrászda, odébb péküzem, söröző, pavilonokat telepítettek az üzletsoron. 1990-re a komplexum készen állt, – a saját tőkéhez felvett hitelekkel együtt – összesen körülbelül 500 millió forintért. A beruházás mégsem lett sikeres, mert a rendszerváltást követően megváltozott a gazdasági helyzet. Bár 1992 elején még úgy tűnt, eredményes évet zárnak majd, áprilisban már tudták, adósságállományuk (nagyreszt a tihanyi beruházás miatt) elérte a 700 millió forintot: az AÁTG-t csődeljárás alá vonták. A korábban 800-1000 fő között mozgó dolgozói létszám több mint 50%-kal csökkent (kb. 400 fő), a bérek kifizetése, továbbá az állatállomány ellátása akadózott. A kárpótlási igények az AÁTG 750 hektárnyi területét érintették. 1993-ban az Alagi Állami Tangazdaság kalapács alá került, egy belga–magyar cég, az Eurotrust Consult Kft. vásárolta meg.

DR. KERÉKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ

RÉVÉSZ ISTVÁN HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY